

της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΣΟΥΦΛΗΡΗ**

Αν διαβάζοντας τις παρακάτω γραμμές σάς δημιουργήσει η εντύπωση ότι κάποια τα έχετε εναποθέσει όλα αυτά, δεν θα κάνετε λάθος! Τα επιστημονικά βραβεία του Ιδρύματος Μποδοσάκη αποτελούν πλέον θεσμό και οι τακτικοί αναγνώστες της στήλης θα θυμούνται τους βραβευθέντες

το παρελθόν. Για τους νεότερους αναγνώστες θυμίζουμε ότι τα βραβεία απονέμονται κάθε δύο χρόνια σε ερευνητές οι οποίοι είναι Έλληνες, νέοι (κάτω των 40 ετών) και έχουν διακριθεί διεθνώς στο επιστημονικό πεδίο το οποίο έχουν επιλέξει να υπηρετήσουν. Ετσι ακολουθώντας την παράδοση το Ίδρυμα Μποδοσάκη βραβεύει εφέτος τους κκ. Νεκτάριο Ταβερναράκη, ερευνητή του Ινστιτούτου Βιο-

λογίας και Βιοτεχνολογίας της Κρήτης για το έργο του στο πεδίο των βιοϊατρικών επιστημών, Δημήτριο Ψάλτη, επίκουρο καθηγητή του Πανεπιστημίου της Αριζόνα για το έργο του στο πεδίο των βητικών επιστημών, Παύλο Ελευθεριάδη, λέκτορα του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης για το έργο του στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών, και Πασχάλη Αλεξανδρίδη, καθηγητή του Πολιτειακού Πανεπι-

στημίου της Νέας Υόρκης για το έργο του στο πεδίο των εφαρμοσμένων βητικών επιστημών. Η τελετή της απονομής θα γίνει την επόμενη Τετάρτη 15 Ιουνίου στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Όσοι παρευρεθούν θα έχουν την ευκαιρία να μάθουν πολλά για το έργο των βραβευθέντων. Για τους υπόλοιπους, ακολουθεί η παρακάτω παρουσίαση...

ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ

ΑΝ ΟΙ ΠΟΛΕΙΣ της Ελλάδας διαγωνίζονταν για τα Βραβεία Μποδοσάκη, τότε οι Σέρρες θα ήταν αναμφίβολα ο εφετινός νικητής καθώς Σερραίος είναι και ο έτερος βραβευθείς κ. Πασχάλης Αλεξανδρίδης. Ο 39χρονος καθηγητής του Τμήματος Chemical and Biological Engineering στο Πολιτειακό Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης στο Buffalo υπήρξε αριστούχος της Σχολής Χημικών Μηχανικών στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Με άριστα επίσης αποφοίτησε από το Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης (MIT) όπου εκπόνησε τη διδακτορική διατριβή του. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του Πασχάλη Αλεξανδρίδη, ο οποίος δεν θα μπορούσε να παρευρεθεί στην τελετή της βράβευσής του, εστιάζονται στη νανοτεχνολογία και ειδικότερα στην κατανόηση των μηχανισμών αυτοοργάνωσης και κατευθυνόμενης οργάνωσης μορίων και νανοσωματιδίων.

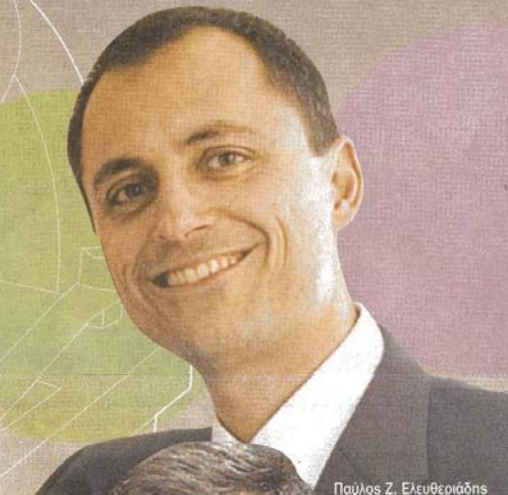
ΠΑΥΛΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

ΑΝ ΣΕ ηλικία 36 ετών εκλέγεται κανείς λέκτορας και αναλαμβάνει να διδάξει Φιλοσοφία του Δικαίου και Ευρωπαϊκό Δίκαιο στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης (του σημαντικότερου κέντρου φιλοσοφίας του δικαίου διεθνώς), τότε σίγουρα αξίζει και το Βραβείο Μποδοσάκη! Τριάντα οκτώ χρόνων σήμερα, ο Αθηναίος και απόφοιτος της Βαρβακείου Σχολής Παύλος Ελευθεριάδης, αφού άριστευσε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, πήρε υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών προκειμένου να ολοκληρώσει τις μεταπτυχιακές σπουδές του στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Κέμπριτζ. Αφού εργάστηκε ως επισκέπτης ερευνητής στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ και εξελέγη λέκτορας τόσο στο Τμήμα Νομικής του Queen Mary and Westfield College του Πανεπιστημίου του Λονδίνου (1995) όσο και στο Τμήμα Νομικής της London

Βραβεία Μποδοσάκη 2005

ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

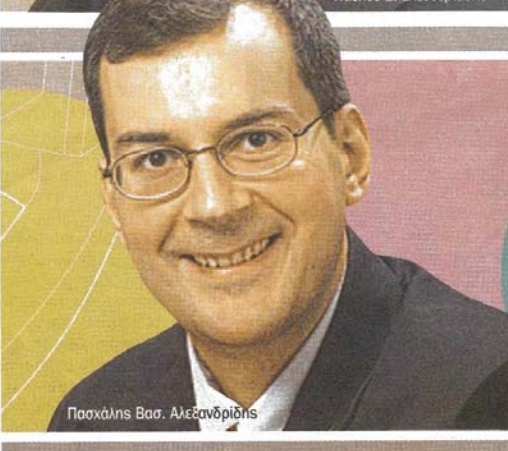
Είναι κάτω των 40 ετών και έχουν διακριθεί διεθνώς στο επιστημονικό πεδίο το οποίο έχουν επιλέξει να υπηρετήσουν. Γι' αυτό είναι αειδιότιμοι...

Παύλος Ζ. Ελευθεριάδης

Δημήτρης Στ. Ψάλτης

Πασχάλης Βασ. Αλεξανδρίδης

Νεκτάριος Ν. Ταβερναράκης

School of Economics (1998), ο Παύλος Ελευθεριάδης περνά μια σύντομη περίοδο ως επισκέπτης ερευνητής στο Πρόγραμμα Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πρίνστον και ολοκληρώνει εκεί το βιβλίο του *Συνταγματισμός και Πολιτικές Αξίες* (Αθήνα: Σάκκουλας, 1999). Στο πλούσιο συγγραμτικό του έργο περιλαμβάνεται ακόμη η μελέτη «Πολιτικός ρομαντισμός στη νεώτερη Ελλάδα» («Political Romanticism in Modern Greece» *Journal of Modern Greek Studies*, 1998), ενώ στις δημοσιεύσεις

του σχετικά με το συνταγματικό δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατυπώνει τη θεωρία ότι η Ένωση δεν έχει συνταγματικό δίκαιο με την έννοια που έχει το κράτος αλλά με την έννοια διεθνούς δικαίου χωρίς κυριαρχία (χρησιμοποιεί την έννοια του «κοσμοπολιτικού δικαίου» που διατύπωσε πρώτος ο φιλόσοφος Ιμάνουελ Καντ).

Στον καθηγητή του Αριστόβουλο Μάνεση αποδίδει ο Παύλος Ελευθεριάδης το ενδιαφέρον του για τη φιλοσοφία του δικαίου, η οποία όπως εξηγεί «οργανώνει τους ισχύο-

ντες κανόνες δικαίου με ορθολογιστικό τρόπο». Απαντώντας σε σχετική ερώτηση του «Βήματος» προσθέτει: «*Το δίκαιο μπορεί να είναι γεμάτο αφηρημένες έννοιες, αλλά ο φιλόσοφος του δικαίου έχει πάντοτε στον νου του την εφαρμογή των κανόνων*».

Η βράβευσή του Παύλου Ελευθεριάδη από το Ίδρυμα Μποδοσάκη είναι για αυτόν αιτία διπλής χαράς: εκτός από την τιμή αυτή καθεαυτή γίνεται αιτία να επισκεφθεί την Αθήνα όπου ζει η μητέρα του και η υπόλοιπη - πολύ προικισμένη ομολογουμένως - ο-

κογένειά του: ο ίδιος αδελφός του Αλέξανδρος Ελευθεριάδης, καθηγητής ηλεκτρολόγος μηχανικός του Πανεπιστημίου Κολομβία στη Νέα Υόρκη και η αδελφή του Λίλη Ελευθεριάδου, καθηγήτρια συγκοινωνιολόγος του Πανεπιστημίου της Φλόριδας.

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΤΑΒΕΡΝΑΡΑΚΗΣ

ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ του Ιδρύματος Μποδοσάκη δεν είναι το πρώτο για τον 38χρονο κρητικό ερευνητή. Ο γεννημένος στο

Ηράκλειο Νεκτάριος Ταβερναράκης άρχισε να συλλέγει διακρίσεις από μικρός: πήρε το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρείας το 1984, φοίτησε με υποτροφία στο Τμήμα Βιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, πραγματοποίησε τη διδακτορική διατριβή του με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών, τιμήθηκε με το Βραβείο Καλύτερης Διδακτορικής Διατριβής του Τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, και έλαβε το 2003 τη διάκριση

EMBO Young Investigator από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Μοριακής Βιολογίας (European Molecular Biology Organization, EMBO).

Αφού εκπλήρωσε τις στρατιωτικές υποχρεώσεις του και εργάστηκε στο Τμήμα Μοριακής Βιολογίας και Βιοχημείας του Πανεπιστημίου Rutgers στην Πολιτεία Νιου Τζέρσι των ΗΠΑ σε θέματα λειτουργίας του νευρικού συστήματος, ο Νεκτάριος Ταβερναράκης επέστρεψε το 2001 στη γενέτειρά του για να συνεχίσει τη μελέτη του νευρικού συστήματος ως επικεφαλής ερευνητικής ομάδας στο Ινστιτούτο Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Ερευνας. Όπως εξήγησε μιλώντας προς «Το Βήμα» ο τιμώμενος ερευνητής, «η ομάδα μας μελετά τη φυσιολογία και την παθολογία του νευρικού συστήματος. Ειδικότερα, αξιοποιώντας το μικροσκοπικό νηματώδες σκουλήκι *Caenorhabditis elegans* ως πειραματικό σύστημα, μελετούμε σε μοριακό επίπεδο τον μηχανισμό νέκρωσης των νευρικών κυττάρων. Αντίθετα με την απόπωση, η οποία είναι μία καλά μελετημένη διαδικασία κυτταρικού θανάτου, η νέκρωση είναι ένα φαινόμενο κυτταρικού θανάτου που έχει μελετηθεί ελάχιστα».

Καθώς η νέκρωση λαμβάνει χώρα σε πολλές παθολογικές καταστάσεις, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση των εγκεφαλικών επεισοδίων, οι έρευνες του Νεκταρίου Ταβερναράκη (στο εργαστήριο του οποίου μελετώνται ήδη εντατικά δύο ομάδες γονιδίων που σχετίζονται με τη διαδικασία) μπορεί να οδηγήσουν σε μεθόδους φαρμακευτικής παρέμβασης ώστε να μειώνεται η έκταση του φαινομένου και να σώζονται πολύτιμα νευρικά κύτταρα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΛΤΗΣ

ΤΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ του 35χρονου Σερραίου Δημήτρη Ψάλτη για τις φυσικές επιστήμες και τα μαθηματικά φάνηκε από νωρίς: στις τελευταίες τάξεις του λυκείου βραβεύτηκε δύο φορές στον πανελλήνιο διαγωνισμό της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, ενώ περνού-

σε τις περισσότερες από τις ελεύθερες ώρες του δουλεύοντας ως προγραμματιστής στην πρώτη εταιρεία πληροφορικής στις Σέρρες. Προτού καλά καλά συμπληρωθούν δύο μήνες από την ημέρα αποφοίτησής του από το λύκειο, άρχισε να δημιουργεί το πρώτο σύστημα εκμάθησης αρχαίων ελληνικών μέσω υπολογιστή. Το σύστημα αυτό χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και χρησιμοποιήθηκε σε πολλά ιδιωτικά εκπαιδευτικά κέντρα στην Ελλάδα.

Ξεκίνησε τις σπουδές του στο Τμήμα Φυσικής του ΑΠΘ και, όπως σημειώνει ο ίδιος, «ένα απειροστικά βαρετό εξάμηνο σε έρευνα στη φυσική στερεάς κατάστασης, τον οδήγησε ανεπίσημα στην αστροφυσική». Το 1991 δέχθηκε την υποτροφία του προγράμματος Erasmus της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να κάνει τη διπλωματική του έρευνα πάνω σε θέματα αστροφυσικής ακτίνων Χ στο Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ. Το 1992 επισκέφθηκε το Max-Planck-Institut fuer Radioastronomie στη Βόννη για έρευνα πάνω σε θέματα αστέρων νετρονίων. Τον Ιούλιο του ίδιου έτους πήρε το πτυχίο Φυσικής με βαθμό άριστα και αμέσως ξεκίνησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Ιλινόι στην Urbana-Champaign.

Κατά τη διάρκεια της διδακτορικής του διατριβής ο κ. Ψάλτης ανέπτυξε θεωρητικά μοντέλα αστέρων νετρονίων και μελανών οπών, που είναι τα ουράνια σώματα με την ισχυρότερη βαρύτητα στο Σύμπαν. Κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους της διατριβής του βραβεύτηκε με την υποτροφία του Ιδρύματος Σμιθσόνιαν και αποδέχθηκε την πρόταση του Κέντρου Αστροφυσικής του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ για να συνεχίσει την έρευνά του σε μεταδιδακτορικό επίπεδο. Ακολούθησε μια υποτροφία στο Κέντρο Διαστημικών Ερευνών του Τεχνολογικού Ινστιτούτου της Μασαχουσέτης (MIT) και μια πεντάχρονη θέση στο Institute for Advanced Study του Πρίνστον. Από τον Ιανουάριο του 2003 ο δρ Ψάλτης είναι επίκουρος καθηγητής Φυσικής και Αστροφυσικής στο Πανεπιστήμιο της Αριζόνα.